

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014**

**JĘZYK UKRAIŃSKI
POZIOM PODSTAWOWY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA**

MAJ 2014

Część I

Odpowiedzi maturzysty mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być zgodny z tekstem. Oceniając pracę maturzysty, należy stosować wskazaną punktację.

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Rozumienie pisanego tekstu – Леоніда Череватенка <i>Вдячність за випромінення</i>

Zadanie 1. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie tezy akapitu II/14
--------------------------	------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Опанас Заливаха був більше як дисидент.

1 p. – za wskazanie tezy akapitu drugiego

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

W odpowiedzi należy uwzględnić wyjaśnienie słowa *rab* oraz wyjaśnienie sformułowania *я на сторожі коло їх поставлю слово*.

2 p. – za wyjaśnienie słowa *rab* i sformułowania *я на сторожі коло їх поставлю слово*.

1 p. – za wyjaśnienie słowa *rab* lub sformułowania *я на сторожі коло їх поставлю слово*

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyróżnienie w tekście związków frazeologicznych (wyrazów) i odczytanie ich znaczenia II/13
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

міцний (1 абзац) – слабкий

приватний(1 абзац) – суспільний

небуденний (7 абзац) – звичайний

грубий (9 абзац) – тонкий

2 p. – za podanie czterech antonimów

1 p. – za podanie dwóch antonimów

0 p. – za niepoprawną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Перефразовуючи слова В. Чорновола, автор підкреслює думку, що художник, створюючи вітраж із зображенням Шевченка, виразив своє обурення з приводу дій

радянської влади. Керував ним, згідно з автором, не голос розуму, тільки сумління, тим самим, це Заливаха став голосом сумління української людини.

1 p. – за wyjaśnienie sformułowania

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

картини, екслібриси, полотно, вирізьблювати

1 p. – za podanie czterech słów

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Мала зона – це концтабір, в якому перебував Заливаха, його товариство.

1 p. – za wyjaśnienie sformułowania

0 p. – za niepoprawną odpowiedź lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

У кожній картині художник підкреслює внутрішню свободу людини. На картині «Совки», це виражається в тому, що центральна постать не зливається з безликою і нелюдською масою, натомість на картині «Доля» універсальний сюжет життя зображено на фоні козацької символіки.

2 p. – za wskazanie więcej niż jednego znaczenia, cechy, obrazu

1 p. – za wskazanie jednego znaczenia, cechy, obrazu

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie głównej myśli akapitu II/14
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Вони мають символічне значення, передають універсальні цінності.

1 p. – za wyjaśnienie znaczenia pisowni

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie tezy akapitu II/14
--------------------------	------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Тріада Я-Нація-Людство передає внутрішню свободу митця, визначає його тотожність і людяність. Цінності, які впливають з даної тріади відображаються в його творчості, особливо в картині «Совки», де людина є іншою перед усім тому, що не зливається з масою.

1 p. – za wyjaśnienie znaczenia obrazów O. Załywachy

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie charakterystycznych cech stylu i języka tekstu II/20; II/21
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

Есе

1 p. – za wskazanie, że tekst jest esejem

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–2)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie charakterystycznych cech stylu i języka tekstu II/20; II/21
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Автор використовує експресивну лексику, не зосереджується на відтворенні історичних фактів, тільки в загальних рисах передає атмосферу епохи;

Автор не подає біографічних даних із життя Заливахи; показує постать і творчість художника крізь призму власних переживань.

2 p. – za wskazanie dwóch cech gatunkowych

1 p. – za wskazanie jednej cechy gatunkowej

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Випромінення, про яке пише Алла Горська, становить характерну рису творчості Заливахи. Ідеї, які він втілював у своїх роботах, змушували глядачів замислитися над долею народу і окремої людини, над їх покликанням до свободи, власне це можна назвати випроміненням мистецтва.

2 p. – za uwzględnienie dwóch informacji

1 p. – za uwzględnienie jednej informacji

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

1. Протистояння Заливахи не полягало у збройному опорі, активній агітації, а тільки у зміні мислення і бачення світу через свої картини.

2. Джерелом його опору була внутрішня сила, яка походила із самопізнання. Цілісну людину не може здолати жодна влада.

2 p. – за podanie dwóch argumentów

1 p. – за podanie jednego argumentu

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 14. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Ставлення Л. Череватенка до О. Заливахи позитивне. Автор підкреслює високу освіту митця, його внутрішню силу.

2 p. – za określenie stosunku autora do artysty i za uzasadnienie stanowiska

1 p. – za określenie stosunku autora do artysty lub za uzasadnienie stanowiska

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Część II

Obszar standardów	Opis wymagań
Tworzenie informacji	Pisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu III/1; III/2; III/7; III/9; III/11; III/12; III/13; III/14

Тема 1. На основі аналізу твору Г. Сковороди *Бджола та Шершень*, розкрий ідею праці. Зверни увагу на жанр твору та його риси.

	Kryteria	Pkt max 22
1. Argumentacja tematu	1. Вступ Інформація про обставини написання <i>Бджола та Шершень</i> Г. Сковороди: <ul style="list-style-type: none"> • зв'язок з біографією і творчістю письменника; • культурно-політична ситуація України XVIII ст.; • байка: структура (розповідь і мораль) та її традиції в світовій і українській літературі. 	0–2
	2. Проблематика твору:	0–2

	<ul style="list-style-type: none"> • поділ на людину, яка трудиться у природженому ділі та людину, яка не живе згідно з своїми природженими здібностями; • визначення радості життя. 	
	<p>3. Аналіз твору:</p> <ul style="list-style-type: none"> • у першій частині автор представляє популярні погляди на тему праці, яка не приносить користі й протиставляє їх філософським поглядам, представленим в образі бджоли про природжену працю, яка приносить людині радість • природжена праця: <ul style="list-style-type: none"> – приносить людині глибоку радість а її невиконання становить для неї терпіння; – жити за натурою - це прислуховуватися до голосу серця; – пізнання себе дозволяє відкрити природні нахили; – несприятливі обставини для людини, яка живе за покликанням, не знеохочують її виконувати власного обов'язку; – природжена праця приносить перед усім радість душі, яка є більшою від терпіння а навіть смерті; – пізнання власного покликання становить завдання людини в часі її перебування на землі, а також визначає її радість вічну; – ця праця не є важкою (на початку своєї творчості Сковорода дотримувався іншої думки, але згодом змінив своє ставлення до цієї проблеми, вписуючи її в контекст спасіння людини); – сформулювання «жити за натурою» автор розглядає в декількох значеннях: 1) у прямому значенні: говорить про навколишній світ (образи з життя звірів kota, хорта, бджоли), де звірі інстинктивно задовольняють свої основні потреби за допомогою, нерідко, виснажливих дій, які, однак, приносять їм задоволення; 2) у переносному значенні: натура ототожнюється з природженими нахилами людини, її здібностями а також натура – це те, що знаходиться понад світом видимим, що керує всіма проявами життя. Власне ця сила направляє людину на легкий шлях, на якому вона може найповніше себе проявити. <ul style="list-style-type: none"> • неприроджена праця: <ul style="list-style-type: none"> – обіднює людину; – дає змогу задовольняти найпростіші потреби, але не високих духовних прагнень; – людина не реалізує себе, але окрадає інших, живе їхнею працею, а сама не працює; – це не є праця, тільки удавання; – приносить глибоке терпіння, яке проявляється в наріканні, приниженні, використанні інших людей; – люди, які живуть неприродженою працею працюють тільки задля грошей, тому що не мають іншої втіхи; – вони хворіють думками і душею не тільки в земному житті, але також прирікають себе на вічні муки, тому що не відкрили власного покликання, самих себе, а вибрали світ мінливих вартостей. • Концепції праці <ul style="list-style-type: none"> – праця за покликанням приносить людині радість, яка є передчуттям вічного спасіння, збагачує людину через пізнання її порухів душі, а 	0–10

	<p>неприроджена праця окрадає людину, призводить до того, що її душа і думки хворіють;</p> <p>– автор намагається виховувати свого читача, щоб він пізнавши себе, вибрав працю за покликанням.</p>	
	<p>4. Жанр твору: Байка – розповідь і мораль – поряд з людьми виступають тварини, рослини, неживі предмети, котрі уособлюють певні ідеї та людські характери – прямо сформульовані афористичні моралістичні висновки – алегоричне звучання</p>	0–4
	<p>5. Висновок повний: Г. Сковорода представляє різні концепції праці, які показують і впливають на сутність людини. Згідно з філософією письменника, людина має вільну волю і в процесі пізнання може відкрити закладені в ній природою здібності. Якщо людина відкриває свої здібності й реалізує їх у своєму житті, то її душа відчуває радість, але якщо вона не пізнає себе і працює тільки для користі, то тим самим живе в незгоді з собою і страждає. частковий: Звернення уваги на відмінності двох концепцій праці і їхні наслідки в житті людини. спроба підсумку: Спроби представлення відмінних концепцій праці.</p>	<p>0-4</p> <p>0-4</p> <p>0-2</p> <p>0-1</p>

Kryteria oceniania języka i kompozycji – 27 pkt

2. Мова	Критерії	Бали
а)Синтаксис і флексія	Правильний та несхематичний синтаксис і флексія.	9
	Правильний синтаксис і флексія.	7
	Загалом правильний синтаксис і флексія.	5
	Мова в основному правильна, попри наявність синтаксичних і флексійних помилок, не порушується її комунікабельність.	3
б)Лексика, фразеологія і стиль	Багатий і різноманітний лексичний запас, правильна фразеологія, індивідуальний стиль.	10
	Загалом достатній лексичний запас, правильна фразеологія, комунікативний стиль.	7
	Загалом достатній лексичний запас і комунікативний стиль.	4
в)Орфографія і пунктуація	В основному безпомилкова орфографія.	4
	Спорадичні орфографічні помилки.	2
	Численні в основному другорядні орфографічні помилки.	1
3. Композиція	Підпорядкована інтерпретаційному задумові, внутрішньо цілісна, логічна.	4
	Внутрішньо цілісна, послідовна у графічному оформленні (відокремлення трьох основних частин).	2
	Загалом цілісна, вказує на спроби порадкувати думку.	1

Темат 2. На основі аналізу творів Богдана Лепкого *Журавлі* та Олександра Олеся *Однаково: більше не жити* порівняй образи чужини.

	Kryteria	Pkt max 22
1. Argumentacja tematu	1. Вступ <ul style="list-style-type: none"> • Інформація про модернізм в українській літературі, течії й напрямки в другій і третій декаді ХХ ст. • Інформація про життя і творчість Б. Лепкого та О. Олеся. 	0–2
	2. Аналіз твору Б. Лепкого: <ul style="list-style-type: none"> • пісенні мотиви; • образи природи і їх значення; • звернення до товариша в поєднанні з ключем птахів вводить образ спільноти певних ідеалів, з якою разом можна боротися, а також померти навіть на чужині; • чужина – далека і неznана земля; • віддалення від рідної землі для ліричного героя означає смерть; • ототожнення переживань ліричного героя із втомленим журавлем; • гірше від смерті для героя є забуття, про що говорять останні рядки вірша; • безконечний шлях як образ вигнання; • журавлі відлітають, щоб повернутися, а для ліричного героя немає надії повернення з цієї вимушеної втечі з рідного краю; • паралель між головними ідеями вірша та історичними подіями, пов'язаними з еміграцією української інтелігенції. 	0–7
	3. Аналіз твору О. Олеся: <ul style="list-style-type: none"> • пісенні мотиви; • образи природи; • для ліричного героя смерть і вигнання тотожні; • чужина - це пустеля, безплідна земля, на якій не можна творити і жити; • чужина, на відміну від смерті на полі бою, пов'язана з цілковитим забуттям, навіть якщо це безіменний герой, то пам'ять про його відвагу буде жити в піснях, а для емігранта єдиною можливістю не загинути залишається вірш; • смерть в рідному краї краща від життя на чужині; • еміграція для ліричного героя пов'язана з тугою, оскільки він усвідомлює відсутність власного місця на землі, дому; • чужина означає забуття. 	0–7
	4. Порівняння творів: Б. Лепкий і Олександр Олесь відображають переживання української еміграції, для яких чужина означала вигнання і забуття.	0–2
	5. Висновок: повний: Послугуючись образами запозиченими з народно-пісенної творчості, Б. Лепкий і О. Олесь передають переживання української еміграції, яка змушена була залишити свою батьківщину і перебувати на чужині. Ліричні герої двох віршів ототожнюють вигнання з духовною смертю, забуттям, що віддзеркалюється в образній системі творів.	0–4

	частковий: порівняння засобів творення образів чужини, звернення уваги на контекст епохи.	0-4
	спроба підсумку: порівняння образних систем віршів	0-2
		0-1

Критерия oceniania języka i kompozycji – 27 pkt.

2. Мова	Критерії	Бали
а)Синтаксис і флексія	Правильний та несхематичний синтаксис і флексія.	9
	Правильний синтаксис і флексія.	7
	Загалом правильний синтаксис і флексія.	5
	Мова в основному правильна, попри наявність синтаксичних і флексійних помилок, не порушується її комунікабельність.	3
б)Лексика, фразеологія і стиль	Багатий і різноманітний лексичний запас, правильна фразеологія, індивідуальний стиль.	10
	Загалом достатній лексичний запас, правильна фразеологія, комунікативний стиль.	7
	Загалом достатній лексичний запас і комунікативний стиль.	4
в)Орфографія і пунктуація	В основному безпомилкова орфографія.	4
	Спорадичні орфографічні помилки.	2
	Численні в основному другорядні орфографічні помилки.	1
3.Композиція	Підпорядкована інтерпретаційному задумові, внутрішньо цілісна, логічна.	4
	Внутрішньо цілісна, послідовна у графічному оформленні (відокремлення трьох основних частин).	2
	Загалом цілісна, вказує на спроби порядкувати думку.	1